

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 7. Bona Bauariæ Ducis, & aliorum Prinsipum Germaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

to fuit; utique apud eos, qui Marchionem ex vulnere captum brachio nuper viderant, tunc diuinitus persanatum videbant: Et ipse dictis, factisque negotium summa adiuuabat ope. Vbicumque opus erat, geminum in suo duplici incommodo Deiparæ auxilium memorabat, Lauretanam Virginem laudibus in coelum ferens. Ita porro vitam ipse instituit, ut omnibus esset innocentia, ac pietatis exemplum. Valuit Principis autoritas præcipue apud populares suos. Complures eorum ad auitam religionem reuocati: dubij confirmati. multa etiam ab eo præclare instituta, genti suæ saluti futura, nisi immatura mors consccleratorum fraude (ut creditum est) accersita, optimi Principis salubria consilia oppressisset. Cæterum illo extincto, iacta ab eo semina vigere dicuntur, quæ vberes fortasse suo tempore fruges, Deo propitio, fundent.

*Eximia Dona, ac pietas Gulielmi Bauariæ Ducis,
& aliorum Principum Germaniæ.*

Cap. VII.

CONSTANS tam euidentis in nobilissimo Principe miraculi fama Germaniam peruagata, plures Dynastarum ad visendam, ac muneribus colendam Aedem Lauretanam accendit. Horum Gulielmus Bauariæ Dux primas tulit, vir vel opibus, vel pietate Germani nominis longe princeps. Hic Marchionis Badensis consobrini sui valetudine mire lætus, & paternæ in Virginem Lauretanam munificentia satis memor, regalis opulentia dona partim misit Lauretum, partim attulit. Inter dona missa erant equus generosissimus, laminaque argentea ebendo inclusa, ubi B. Mariæ Iesum puerum gremio gestantis, Iosepho fugæ comite in Aegyptum, effigies expressa cernitur. Cæ delabrum item argenteum pensile, non magis pondere,

Viss. Brig.

*Codic. Laur.
Duc. Bauariæ D.*

quam opere egregium. pondus est librarum LXXX. opus autem eiusmodi, ut quatuor & viginti veluti rami ex eodem emineant trūco, scire omnes venusteque dispositi, adeo ut totidem cereos satis laxè sustineant. Ergo id candelabrum in ipsa Virginis cella perpetuo ante eius effigiem pendet. nobile omnino Bauari Ducis donum; sed hoc nobilius, quod dotatum venit. Dotis nomine perpetuum assignatum à Duce stipendium, ut quotannis per quadragenos dies festos ac solemnes, candelis vicenis, & quaternis candidis B. Virgini luceat. Inde Dux ipse sua munera secutus: & quatuor dumtaxat comitantibus, Lauretum mutatis subinde equis cucurrit ignotus. Annus agebatur M. D. LXXXV. Eximia tanti Principis modestia pietatem quoque insigniorem fecit. Namque humanas aspernatus delicias, ut diuinas liquidius hauriret, publicum, magnificumque Principibus excipiendis destinatum hospitium posthabuit priuato, tenuique. Quippe ex aulici strepitus, pompæque fastidio, auidus religiosæ quietis, ad Patres Societatis Iesu, de quo ordine optimè meritus erat, per familiariter diuertit. Ibique apud eos dies aliquot diuersatus est, vulgari quidem victu, cultuque contentus. Caterum tanta virtus diu latere non potuit. Præses Bauari Ducis aduentu cognito, propere ad eum venit: per liberaliter inuitat hospitio, rogat, vrget, instat: demum ut obfirmato animo recusantem vidit, incepto irrito discedit. Nec minor in templo modestia Ducis fuit, quàm in hospitio fuerat. Scabellum ad genua submittenda, sellaque ad confidendum apparatus erant pœne regio cultu. At ille non luxum ex Lauretana Aede, sed pietatem petens, adeo aspernatus est ea, ut ne aspexerit quidem. In augustissima porro Virginis cella vsque eo Christiana eius humilitas, pietasque enituerunt; ut ceteris miraculo forent. Nam tanta animi corporisque submissione supplicabat in turba; ut vnum aliquem de populo crederes. Obuersabatur credo eius animo Dei filius, qui cum in forma

Dei

Dei esset inibi exinanivit semetipsum formam serui accipiens. Ita porro assiduus erat in supplicando, vt in B. Virginis Domo habitare videretur. Nec obscuriore Laureti reliquit munificentia suæ, quam religionis vestigia. Præcipuum eius donum fuit libellus ex auro solido, qui trifariâ diuisus, quatuor velut paginis gemmata sigilla, egregiaque imagines continet. Integumentum ex auro, vnionibus, gemmisque clarissimis, opere mirabili perfectum. pendet ex tribus catellis aureis, quas ex aureo fluentes anulo ingens saphirus exceptit. Fama est, hoc donum octo aureorum millibus aestimatum. Nec ferme aliud est in Aedis Lauretanæ thesauris, quod iucundius à peregrinis, auidiusque visatur. adeo non solum ornatus, sed etiâ interiorum imaginum, sigillorumque eximia pulchritudo spectantium oculos capit, arte certante cum copia. Eiusdem donum Christus aureus fuit, ea specie qua rediuiuus exstitit è sepulchro: sed sepulcrum adamantibus, pyropisque collucet. Egregia Bauari Ducis pietas multis Germaniæ proceribus exemplo fuit Lauretanæ Virginis salutandæ, colendæque muneribus, quorum deinde aduentus in Xysti V. Pontificatum incidit. Ducis tamen Branfuichienfis vxor amiculum argenteum B. Virginis, auro distinctum opere Phrygio, egregiam quoque aræ vestem, margaritis, adamantibus, pyropisque distinctam, donauit portauit Gregorio Pontifice. Cardinalis porro Madrutius ex legatione, qua apud Rodolphum Cæsarem functus erat, reuersus, crucem argenteam talium legatorum insignæ, Lauretanæ Virgini donum tulit, legationis feliciter obitæ illius præsidio atque ope monumentum.

Duc. Bauariæ D. eximium.

Duc. Branfuichien. Di

Card. Madrutij D.

Italia